پروفیسر واقف مرادآبادی	شاکر القادری	
		آب رخ نوعروس رَزناک مریز جز خون دل زاهد بی باک مریز خون دو هزار تن ریاکار خراب پر خاک بریز و جرعه بر خاک مریز
		آبادی میخانه ز مِی خوردن ماست اندوه مخور گر گنهی گردن ماست گر ما نکنیم گناه, رحمت از چیست؟ آرایش رحمت از گنه کردن ماست
		ابر آمد و زار بر سر سبز گریست بی باد گلرنگ نمی شاید زیست این سبز ک امروز تماشاگ ماست تا سبز خاک ما تماشاگ کیست
		اجرام ک ساکنان این ایوانند اسباب تردد خردمندانند ان تا سررشت خرد گم نکنی کانان ک مدبرند سرگردانند
		اجزای پیال ای ک در م پیوست بشکستن آن روا نمی دارد مست چندین سر و ساق نازنین و کف دست از مر ک پیوست و ب کین ک شکست
		آرند یکی و دیگری بربایند بر هیچ کسی راز, همی نگشایند ما را ز قضا جز این قدر ننمایند پیمانه ی عمر ماست می پیمایند
		از آمدن بار و از رفتن دی اوراق وجود ما می گردد طی می خور، مخور اندو ک گفت است حکیم غم ای جان چو زر و تریاقش می
		از آمدن و رفتن ما سودی کو وز تار وجود عمر ما پودی کو در چنبر چرخ جان چندین پاکان می سوزد و خاک می شود دودی کو
		از آمدنم نبود گردون را سود وز رفتن من جا و جلالش نفزود وز یچکسی نیز دو گوشم نشنود کاین آمدن و رفتنم از بر چ بود
		از باده شود تکبر از سرها کم وز باده شود گشاده بند محکم ابلیس اگر ز باده خوردی یک دم کردی دوهزار سجده پیش آدم
		از بودنی ای دوست چه داری تیمار؟ وز فکرت بیهوده دل و جان افگار خرم بزی و جهان به شادی گذران تدبیر نه با تو کرده اند اول کار
		از تن چو برفت جان پاک من و تو خشتی دو نند بر مغاک من و تو و آنگ برای خشت گور دگران در کالبدی کشند خاک من و تو
		از جمل رفتگان این را دراز باز آمد ای کو ک ب ما گوید باز ان بر سر این دو را از سوی نیاز چیزی نگذاری ک نمی آیی باز
		از جمله ی رفتگان این راه دراز باز آمده ای کو که به ما گوید باز؟ هان بر سر این دو راهه ی آز و نیاز چیزی نگذاری که نمی آیی باز
		از حادثه ی جهان آینده مترس وز هر چه رسد، چو نیست پاینده، مترس این یک دم عمر را غنیمت بشمار از رفته میندیش و ز آینده مترس
		از خانه ی کفر تا به دین یک نفس است از عالم شک تا به یقین یک نفس است این یک نفس عزیز را خوش می دار چون حاصل عمر ما همین یک نفس است
		از درس علوم جمل بگریزی ب واندر سر زلف دلبر آویزی ب

		زآن پیش کہ روزگار خونت ریزد تو خون قنینہ در قدح ریزی بہ
		از رفته، قلم هیچ دگرگون نشود از خوردن غم بجز جگر خون نشود گر در همه عمر خویش خونابه خوری یک ذره از آنچه هست, افزون نشود
نخوت و کبر سے اس دل کا بچانا ہے بھلا کبریا کبر سے عالم میں کسی کو بھی ملا زلف محبوب کی نرمی پہ طبیعت کو ڈھال اس سے پہلے کہ ترا تار نفس ہو نہ ہوا		از کبر مدار هیچ در دل هوسی کز کبر به جایی نرسیدست کسی چون زلف بتان شکستگی عادت کن تا صید کنی هزار دل در نفسی
		از گردش روزگار, بهری برگیر بر تخت طرب نشین و ساغر برگیر از طاعت و معصیت خدا مستغنی است باری تو مراد خود ز عالم برگیر
		از من رمقی بسعی ساقی ماندہ است وز صحبت خلق بی وفایی ماندہ است از بادہ دوشین قدحی بیش نماند از عمر ندانم کہ چہ باقی ماندہ است
کفر سے دین کی حدیں ویسے بہت دور نہیں شک کے پردوں میں یقین کون سا مسطور نہیں حد فاصل حق و باطل میں ہے اک تیرا نفس اس کی پاکیزگی کا کیا تجھے مقدور نہیں	اک نفس کا فاصلہ ہے درمیان کفر و دین اک نفس ہی ہے میان عالم ظن و یقین بس اسی اک دم کو ہر دم شاد رکھ آباد رکھ حاصل عمر رواں اس کے سوا کچھ بھی نہیں	از منزل کفر تا بہ دین یک نفس است وز عالم شک تا بہ یقین یک نفس است این یک نفس عزیز را خوش می دار کز حاصل عمر ما ہمین یک نفس است
		از هر چه بجز مِی است, کوتاهی به مِی هم ز کف بتان خرگاهی به مستی و قلندری و گمراهی به یک جرعه ی مِی ز ماه تا ماهی به
		اسرار ازل را نہ تو دانی و نہ من وین حرف معما نہ تو خوانی ونہ من ہست از پس پردہ گفتگوی من و تو چون پردہ برافتد نہ تو مانی و نہ من
		آغاز روان گشتن این زرین تاس پایان و فنای یک چنین نیک اساس دانسته نمی شود به معیار عقول سنجیده نمی شود به مقیاس قیاس
		افسوس بر آن دل که در او سودی نیست سودازده ی مهر دل افروزی نیست روزی که تو بی خوشی بسر خواهی برد ضایع تر از آن روز، تو را روزی نیست
		افسوس که سرمایه ز کف بیرون شد از دست اجل بسی جگرها خون شد کس نامد از آن جهان که پرسم از او کاحوال مسافران دنیا چون شد
	ہائے صد افسوس کہ وقت جوانی طے ہوا آگیا وقت خزاں دور بہاراں جا چکا شادمانی کا پرندہ نام تھا جس کا شباب کب خدا معلوم آیا اور کس دم اڑ گیا	افسوس کہ نامہ جوانی طی شد واں تازہ بہار زندگانی دی شد آن مرغ طرب کہ نام او بود شباب فریاد! ندانیم کہ کی آمد و کی شد
		افسوس کہ نامہ جوانی طی شد وان تازہ بہار زندگانی طی شد حالی کہ ورا نام جوانی گفتند معلوم نشد کہ او کی آمد کی شد
		افلاک کہ جز غم نفزایند دگر نہند بہ جا تا نربایند دگر ناآمدگان اگر بدانند کہ ما از دہر چہ می کشیم نایند دگر
		اکنون کہ ز خوشدلی بجز نام نماند یک ہمدم پختہ جز می خام نماند دست طرب از ساغر می باز مگیر

امروز کہ در دست بجز جام نماند		
اکنون کہ زند هزاردستان، دستان جز باده ی سرخ ز دست مستان، مستان برخیز و بیا که گل به شادی بشکفت شادی کن و دادِ خود ز بُستان، بستان		
اکنون که گل سعادتت پربار است دست تو ز جام مِی چرا بیکار است؟ مِی خور که زمانه دشمنی غدار است دریافتن روز چنین, دشوار است		
آمد سحرے ندا ز مے خانۂ ما کہ رند خراباتی و دیوانۂ ما بر خیز کہ پر کنیم پیمانہ ز مے زاں پیش کہ پر کنند پیمانۂ ما	ایک صبح ہمارے مے خانے سے میرے کانوں میں ایک آواز آئی کہ اے میرے متوالے، شراب کے چاہنے والے! اٹھ، آ ہم خدا کے عشق سے لبریز پیالے کو اپنے ہونٹوں سے لگائیں اس سے پہلے کہ زندگی کا پیالہ بھر جائے یعنی موت ہونے سے پہلے ہی ہم اس سے لگن لگا لیں۔	ہوئی سحر تو پکارا یہ پیر مے خانہ ارے وہ مست کہاں ہے سدا کا دیوانہ بلانا اس کو کہ جلدی سے اس کا جام بھریں مبادا، موت نہ بھر ڈالے اس کا پیمانہ
امروز ترا دسترس فردا نیست و اندیشہ فردات بہ جز سودا نیست ضایع مکن این دم ار دلت بیدار است کاین باقی عمر را بقا پیدا نیست		کیا اس پہ اختیار ہے ہونا ہے جو کل پھر آج کہ سکون میں کس واسطے خلل بیکار الجھنوں میں نہ یوں وقت کر خراب یہ وقفہ حیات ہے نعمت سنبھل کے چل
امروز کہ نوبت جوانی منست می نوشم ازان کہ کامرانی منست عیبش مکنید کرچہ تلخست خوششت تلجست ازان کہ زنگانی منست	آج بام اوج پر جب کہ جوانی ہے مری شغل مے نوشی میں پنہاں کامرانی ہے مری عیب جوئی مت کرو ، کڑوی ہے لیکن خوب ہے تلخ ہے اس واسطے کہ زندگانی ہے مری	
امشب می جام یک منی خواہم کرد خود را بہ دو جام می غنی خواہم کرد اول سہ طلاق عقل و دین خواہم کرد پس دختر رز را بہ زنی خواہم کرد		
آن بــه کــه در این زمانه کم گیری دوست بــا اهــل زمانه صحبت از دور نکوست آن کس که به جملگی تو را تکیه بر اوست چون چشم خرد بازکنی دشمنت اوست		
آن بی خبران کہ در معنی سفتند در چرخ بہ انواع سخن ہا گفتند آگہ چو نگشتند بر اسرار جہان اول ز نخی زدند و آخر خفتند		
آن را مــنگــر که ذوفنون آید مرد در عهد و وفا نگر که چون آید مرد از عهده ی عهد، چون برون آید مرد از هر چه گمان بری فزون آید مرد		
آن سـرخ در آبـگـینـه ی سـاده بـیـار آن مــحرم و مــونس هر آزاده بیار دانی تو که زندگی در این عالم خاک بادی است که زود بگذرد, باده بیار		
آن قصر کہ بر چرخ ہمی زد پہلو بر درگہ او شہان نہادندی رو دیدیم کہ بر کنگرہ اش فاختہ ای بنشستہ ہمی گفت کہ کوکو کوکو؟		
آن قصر کہ بہرام درو جام گرفت آہو بچہ کرد و رو بہ آرام رفت بہرام کہ گور می گرفتی ہمہ عمر دیدی کہ چگونہ گور بہرام گرفت؟		بہرام کا جو قصر تھا مشہور روزگار اب اس میں گھر بنائے ہیں روباہ اور سیار بہرام گور کا تھا شکاری جو لاجواب آخر کو گور نے کیا بہرام کا شکار
آن کاخ که بر چرخ همی زد پهلو بـر درگـه آن شـهـان نـهـادندی رو دیدیم که بر کنگره اش فـاخته ای بنشسته همی گفت که کوکوکوکو		
آن کس کہ زمین و چرخ افلاک نہاد بس داغ کہ او بر دل غمناک نہاد بسیار لب چو لعل و زلفین چو مشک		

در طبل زمین و حقه خاک نهاد		
آن کـو در مـیخانـه بـه سبـلت رُفـتـه ترک بد و نیک جمله عالم گفته گر هر دو جهان چو جوی باشند به کوی بر کنار وی چو مست باشد خفته		
آنان که اسیر عقل و تمییز شدند در حسرت هست و نیست ناچیز شدند رو باخبرا تو آب انگور گزین کان بی خبران بغوره میویز شدند		
آنان که محیط فضل و آداب شدند در جمع کمال شمع اصحاب شدند ره زین شب تاریک نبردند به روز گفتند فسانه ای و در خواب شدند		
انـدیـشه ی عـمـر بـیش از شصت مـنـه هـر جـا که نهی گام, بجز مست منه زان پیش که کاسه ی سرت کوزه کنند تو کوزه ز دوش و باده از دست منه		
آنها که فلک دیده ی دهـرآرایند آیـنـد و رونـد و بـاز با دهر آیند در دامن آسمان و در جیب زمین خلقی است که تا خدا نمیرد، زایند		
آنها که کهن شدند و آنها که نـونـد هر یک به مراد خویش, تک تک بدوند این کهنه جهان به کس نماند بر جا رفـتـنـد و رویـم و دیـگر آیـنـد و رونـد		
آورد به اضطرارم اول به وجود جز حیرتم از حیات چیزی نفزود رفتیم به اکراه و ندانیم چه بود زین آمدن و بودن و رفتن مقصود		
ای آمـده از عالم روحانی تفت حیران شده در چهار و پنج و شش و هفت! مِی نوش ندانی ز کجا آمده ای خـوش بـاش نـدانی بـه کـجا خـواهی رفت		
ای بس که نباشیم و جهان خواهد بود نی نام ز ما و نه نشان خواهد بود زین پیش نبودیم و نبد هیچ خلل زین پس چو نباشیم همان خواهد بود		
ای بی خبران شکل مجسم هیچ است وین طارم نه سپهر ارقم هیچ است خوش باش که در نشیمن کون و فساد وابسته یک دمیم و آن هم هیچ است		
ای پیر خردمند پگه تر بر خیز وان کودک خاک بیز را بنگر تیز پندش ده و گو کخ نرم نرمک می بیز مغز سر کیقباد و چشم پرویز		
ای چرخ فلک خرابی از کینه تست بیدادگری پیشه دیرینه تست وی خاک اگر سینه تو بشکافند بس گوهر قیمتی که در سینه تست		
ای خواجه بدان کین فلک بیهده دو همچون من و تو دیده بسی کهنه و نو آغاز و سرانجام جهان را چه کنی؟ از عمر، نصیب خویش بردار و برو		
ای دل چو حقیقت جهان هست مجاز چندین چه بری خواری ازین رنج دراز تن را به قضا سپار و با درد بساز کاین رفته قلم ز بهر تو ناید باز		
ای دل چـو زمـانـه مـی کـند غـمناکت نـاگـه بـرود ز تـن روان پـاکـت بر سبزه نشین و خوش بزی روزی چند زان پیش که سبزه بر دمد از خاکت		
ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر باغ طربت به سبزه آراسته گیر آنـگـاه بـر آن سـبـزه شبی چون شبنم بنشسته و بـامـداد بـرخاسته گیر		
ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر باغ طربت به سبزه آراسته گیر		اسباب تعیش کو نہ کر ترک ذرا ہاں باغ طرب اپنا تو سبزے سے سجا

دانگاہ برآن سبزہ شبہ چوں شبنم بنشستہ و بامداد برخاستہ گیر		اس سبزہ پہ شب باش ہو شبنم کی مثال پهر صبح اجل چپکے سے اٹھ کر ہو، ہوا
ای دوست بیا تا غم فردا نخوریم وین یکدم عمر را غنیمت شمریم فردا کہ ازین دیر کہن در گذریم با ہفت ہزار سالگان سر بسریم		
ای سوختہ سوختہ سوختنی اہ آتش دوزخ ز تو افروختنی تاکہ گوئی کہ بر حمر رحمت کن حق را تو کہ با رحمت آموختنی		بدبخت بد اعمال گنہگار زمن اہ لائق نفرین سقر کہ ایندهن خیام یہ کس منہ سے ہے رحمت کی طلب عادل کو سکهانے چلا رحمت کا چلن
ای شیخ فقیه اگر تو را هست خبر تــا چــند شــوی منکر هر اهل نظر؟ اینها همه از خالق و خلقش گویند گویی تو ز حیض و از نجاسات دگر		
ای صاحب فتوا ز تو پر کارتریم با این ہمہ مستی ز تو ہشیار تریم تو خون کسان خوری و ما خون رزان انصاف بدہ کدام خونخوار تریم؟		
ای مــانــده بــه تــزویــر فــریــبــنده گرو از بهر دو روزه زندگی در تک و دو گفتی که پس از مرگ کجا خواهی رفت؟ مِی پیش من آر و هر کجا خواهی رو		
ای مـفتی شهر از تــو پــرکــارتریم بـا این همه مستی ز تو هُشیارتریم تو خون کسان خوری و ما خون رزان انصاف بـده کـدام خونخوارتریم؟		
ای همنفسان مرا ز مِی قوت کنید این چهره ی کهربا چو یاقوت کنید گــر فوت شوم به باده شویید مرا از چـــوب رزم تخته ی تابوت کنید		
ایام زمانہ از کسی دارد ننگ کو در غم ایام نشیند دلتنگ مي خور تو در آبگینہ با نالہ چنگ ز آن پیش کہ آبگینہ آید بر سنگ		
ایزد چو وجود و گل ما می آراست دانست ز فعل ما چہ بر خواند خواست بی حکمش نیست ہر گناہی کہ مراست پس سوختن روز قیامت زکجاست	جس نے ڈهالا جسم خاکی، جس نے یہ اعضا دیے جانتا تها وہ ازل سے جو گنہ مین نے کیے اس کی مرضی کے بنا پتا بهی ہل سکتا نہیں پهر بروز حشر یہ مجه کو جلانا کس لیے	
این باغ پر از گل که بهشت من و توست روزی دو سه فردوس و بهشت من و توست ایــن کــوزه کــه امــروز بــه آن خوردی آب یـــک چند دگر قالب خشت من و توست		
این بحر وجود آمدہ بیرون ز نہفت کس نیست کہ این گوہر تحقیق بسفت ہر کس سخنی از سر سودا گفتہ است زان روی کہ ہست کس نمی داند گفت		
این چرخ چو آسیا کـه آسوده نـشد آسوده نگشت و آسیا سوده نشد چـندان کـه زمـانه دانه پیمود در آن او سـیر نـگشت و آسیا توده نشد		
این چرخ چو تاسی است نگون افتاده در وی همه زیـرکانِ زبون افتاده در دوســتی شـیشه و ســاقـی بـنگر لب بر لب و در		
این چرخ فلک کہ ما در او حیرانیم فانوس خیال از او مثالی دانیم خورشید چراغ دان و عالم فانوس ما چون صوریم کاندر او گردانیم		
ایــن چـرخ که با کسی نمی گوید راز کــشته است بـسی هزار محمود و ایاز		یہ فلک یار بنا اور نہ کسی کا دمساز سینکڑوں کشتہ ناز اس کے ہیں

مِی خور که به کس عمر دوباره ندهند هر کس که شد از جهان، نمی آید باز		محمود و ایاز مے کشی کے لیے پھر عمر کہاں ملتی ہے جو گیا سوئے عدم اس کی نہ آئی آواز
این قافلہ عمر عجب می گذرد دریاب دمی کہ با طرب می گذرد ساقی غم فردای حریفان چہ خوری پیش آر پیالہ را کہ شب می گذرد		
این کاسه که بس نکوش پرداخته اند بشکسته و در رهگذر انداخته اند زنهار بر آن پای به خواری ننهی کان کاسه ز کاسه های سر ساخته اند		
این کہنہ رباط را کہ عالم نام است و آرام گہ ابلق صبح و شام است بزمیست کہ واماندہ صد جمشید است قصریست کہ تکیہ گاہ صد بہرام است	ایک بوسیدہ سرائے جس کا دنیا نام ہے یہاں یہی آرام گاہ ابلق ایام ہے سینکڑوں جمشید اس محفل میں آکر اٹھ گئے سینکڑوں بہرام کا اس قصر میں بسرام ہے	
این کوزہ چو من عاشق زاری بودہ است در بند سر زلف نگاری بودہ است این دستہ کہ بر گردن او می بینی دستی است کہ بر گردن یاری بودہ است		
این کوزه که آبخواره ی مزدوری است از دیده ی شاهی و لب دستوری است هر کاسه ی مِی که بر لب مخموری است از چهره ی مستی و لب مستوری است		
این کوزه گران که دست در گِل دارند جسم و خرد و هوش، بر آن بگمارند بر گِل لگد و تپانچه تا چند زنند؟ خاک بدن است تا چه می پندارند		
این یک دو سه روزه نوبت عمر گذشت چون ابر به کوهسار و چون باد به دشت هرگز غم این دو روزه را یاد مکن روزی که نیامده است و روزی که گذشت		
با بادہ نشین کہ ملک محمود این است وز چنگ شنو کہ لحن داود این است از آمدہ و رفتہ دگر یاد مکن حالی خوش باش زانکہ مقصود این است		
با تو به خرابات اگر گویم راز به زآنکه به محراب کنم راز و نیاز ای اول و ای آخر خلقان همه تو خواهی تو مرا بسوز و خواهی بنواز		
با ساز و مِی و پری سرشتی گر هست یا آب روان و لب کشتی گر هست به زین تو مجو نقد بهشتی که تو راست حقا که جز این نیست بهشتی گر هست		
با ما نگذاشت چرخ پیروزه شراب زان روی همی کنیم دریوزه شراب شاید بدهد دست که از دست شما در کاسه ی سر کنیم یک کوزه شراب		
با مِی به کنار جوی می باید بود ز اندوه کناره جوی می باید بود چون عمر گرانمایه ما ده روز است خندان لب و تازه روی می باید بود		
با یار چو آرمیدہ باشی ہمہ عمر لذات جہان چشیدہ باشی ہمہ عمر ہم آخر کار رحلتت خواہد بود خوابی باشد کہ دیدہ باشی ہمہ عمر		
بر چہرہ گل شبنم نو روز خوشست در صحن چمن روی دل افروز خوشست از دی کہ گزشت ، هرچہ گوئی خوش نیست خوش باس و ز دی مگو کا امروز خوشست	شبنم نوروز سے ہے چہرہ گل پر نکھار صحن گلشن پرتو محبوب سے تابدار اب یہاں بیتے دنوں کا تذکرہ اچھا نہیں خوش رہو اور آج کی باتیں کرو کہ ہے بہار	

اس گزرتی □وئی دنیا کا ی□ غم کھانا کیا رنج و افکار میں یوں قلب کو برمانا کیا گر وفاداری کی دنیا میں کوئی خو□وتی اوروں کو چھوڑ ک□ اس کا تر□ پاس آنا کیا		بر خیز و مخور غم ج□ان گذران خوش باش و دمی ب□ شادمانی گذران در طبع ج□ان اگر وفایی بودی نوبت ب□ تو خود نیامدی از دگران
		بر لوح نشان بودنی □ا بود□ است پیوست□ قلم ز نیک و بد فرسود□ است در روز ازل □ر آن چ□ بایست بداد غم خوردن و کوشیدن ما بی□ود□ است
		بر مفرش خاک خفتگان می بینم در زیر زمین ن□فتگان می بینم چندان ک□ ب□ صحرای عدم می نگرم ناآمدگان و رفتگان می بینم
		بر ملک تو از طاعت من چند فزود؟ وز معصیتم در آن چه نقصانی بود؟ بـگذر ز من و مگیر که معلومم شد گیرنده ی دیری و گذارنده ی زود
	مجھ س□ بن پوچھ□ □ی جب قسمت میں سب کچھ لکھ دیا پھر ی□ نیکی اور بدی □□ میر□ ذم□ کیوں بھلا حال اور ماضی □یں دونوں میری مرضی ک□ بغیر کل بروز حشر پھر کیوں مجھ س□ پوچھا جائ□ گا	بر من قلم قضا چو بی من رانند پس نیک و بدش زمن چرا میدانند دی بی من و امروز چو دی بی من و تو فردا بچ□ حجتم بداور خوانند
		برخیز و بیا که تا شرابی بـخوریم زان پیش کـه از زمانه تابی بخوریم این چرخ ستیزه جوی ناگه روزی چندان ندهد زمان که آبی بخوریم
		برخیز و بیا که چنگ بر چنگ زنیم مِی نـوش کـنیم و نام بـر ننگ زنیم سـجاده بـه یـک پـیاله مِی بـفروشیم این شیشه ی زهد بر سر سنگ زنیم
		برخیز و دوای این دل تنگ بیار آن باده ی مشکبوی گلرنگ بیار ابزار زدودن غـــم ار می خواهی یـــاقوت مِی و پریشم چنگ بیار
		بـرخـیـزم و عـزم بـاده ی ناب کنم رنگ رخ خود به رنگ عناب کنم این عقل فضول پیشه را مشتی مِی بر روی زنم چنانکه در خواب کنم
		بردار پیال□ و سبو ای دل جو برگرد بگرد سبز□ زار و لب جو کاین چرخ بسی قد بتان م□رو صد بار پیال□ کرد و صد بار سبو
		بسیار بگشتیم ب□ گرد در و دشت اندر □م□ آفاق بگشتیم بگشت کس را نشنیدیم ک□ آمد زین را□ را□ی ک□ برفت ، را□رو باز نگشت
		بـــــــسیار تحیر است در دور فلک اوهام شده است عاجز از غور فلک چون می نرهد هیچ کس از جور فلک فریاد چه سود از حمل و ثور فلک
پلا تو د□ مر□ ساقی نئی ب□ار ک□ ساتھ عبث الجھتا □□ اس ز□د ک□ شعار ک□ ساتھ اجل □□ گھات میں دن زیست ک□ گزارنا □یں شراب ناب کی موجوں میں بزم یار ک□ ساتھ		بشگفت شگوف□ م□ بیار ا□ ساقی دست از عمل ز□د بدار ا□ ساقی زان پیش کاجل کمین کند روز□ چند جام م□ لعل و روئ□ یار ا□ ساقی
		بـشنو ز من ای زبده ی یاران کُهُن دلتنگ مشو زین فلک بی سر و بن بر گوشه ی عرصه ی سلامت بنشین

بـــازيـــچه ی دهر را تماشا می کن		
بنگر ز ج□ان چ□ طرف بر بستم ؟ □يچ وز حاصل عمر چيست در دستم ؟ □يچ شمع طربم ولی چو بنشستم □يچ من جام جمم ولی چو بشکستم □يچ		
بنگر ز صبا دامن گل چاک شد□ بلبل ز جمال گل طربناک شد□ در ساي□ گل نشين ک□ بسيار اين گل از خاک بر آمد□ است و در خاک شد□		
پيش از من و تو ليل و نهاری بوده است گردنده فلک نيز به کاری بوده است هر جـا که نهی گـام تـو بـر روی زمـين آن مردمک چشم نـگاری بوده است		
تا بتوانی خدمت رندان می کن بـنيـاد نـــمـــاز و روزه ويـــران مـــی کن بـشنو سخن راست ز خيام عمر مِی می خور و ره می رو و احسان می کن		
تــا بــتـوانــی غــم جــهـان هــيچ مـــسنج بــر تـن مـنه از آمـده و نـامده رنج خوش مِی خور و می باش در اين دير سپنج با خود نبری جويی اگر داری گنج		
تـا چـند اسير عقل هر روزه شويم؟ در دهر, چه صد ساله چه يک روزه شويم مِی ده تو پياله ای از آن پيش که ما در کـارگـــه کـــوزه گـــران کـــوزه شـويـم		
تا چند زنم ب□ روی دريا □ا خشت بيزار شدم ز بت پرستان و کنشت خيام ک□ گفت دوزخی خوا□د بود ک□ رفت ب□ دوزخ و ک□ آمد ز ب□شت		
تا خاک مرا ب□ قالب آميخت□ اند بس فتن□ ک□ از خاک بر انگيخت□ اند من ب□تر از اين نمی توانم بودن کز بوت□ مرا چنين برون ريخت□ اند		
تا دست ب□ اتفاق بر □م نزنيم پايی ز نشاط بر سر □م نزنيم خيزيم و دمی زنيم پيش از دم صبح کاين صبح بسی دمد ک□ ما دم نزنيم		
تا ز□ر□ و م□ در آسمان گشت پديد ب□تر ز می ناب کسی □يچ نديد من در عجبم ز می فروشان کايشان زين ب□ ک□ فروشند چ□ خوا□ند خريد		
تا کی ز چراغ مسجد و دود کنشت؟ تا کی ز زيان دوزخ و سود ب□شت؟ رو بر سر لوح بين ک□ استاد قضا اندر ازل آن چ□ بودنی است ، نوشت		
تا کی غم آن خورم ک□ دارم يا ن□ وين عمر ب□ خوشدلی گذارم يا ن□ پر کن قدح باد□ ک□ معلومم نيست کاين دم ک□ فرو برم برآرم يا ن□		
تا هشيارم خوشی ز من پنهان است چون مست شدم, خرد ز من نقصان است حـالی است ميان مستی و هشياری مـن بـنده ی آن؛ کـه زنـدگانی آن است		
ترسم که چو زين بيش، به عالم نرسيم بـــا هـــمنفسان نـــيـــز، فـــراهـم نشويم ايـــن دم کـــه در آنيم، غنيمت شمريم شايد که به زندگی در آن دم، نرسيم		
تن زن چو بزير فلک بی باکی می نوش چو در ج□ان آفت ناکی چون اول و آخرت ب□ جز خاکی نيست انگار ک□ بر خاک ن□ ای در خاکی		
توبه مکن از مِی اگرت مِی باشد يکبار کنی، هزار در پی باشد گل جامه دران و بلبلان نعره زنان در وقت چنين، توبه روا کی باشد		
جامی است ک□ عقل آفرين می زندش صد بوس□ ز م□ر بر جبين می زندش		

		این کوزہ گر دہر چنین جام لطیف می سازد و باز بر زمین می زندش
		جانم به فدای آن که او اهــل بــود سر بر قدمش اگر نهی سهل بود خواهی که بدانی به یقین دوزخ را دوزخ به جهان صحبت نااهل بود
		چندان بخورم شراب کاین بوی شراب آید ز تراب چون روم زیر تراب گر بر سر خاک من رسد مخموری از بوی شراب من شود مست و خراب
نوروز کے چھینٹوں پہ ہے غنچوں کی پھبن ہے جام بکف گویا کہ سارا گلشن پیتے چلو اس سیر گہ ہستی سے کل خاک سے اپنی ہی اگانا ہے چمن		چون ابر بہ نوروز رخ لالہ بشست برخیز و بہ جام بادہ کن عزم درست کاین سبزہ کہ امروز تماشاگہ تست فردا ہمہ از خاک تو بر خواہ د رست
		چون آمدنم بہ من نبد روز نخست وین رفتن بی مراد عزمی ست درست بر خیز و میان ببند ای ساقی چست کاندوہ جہان بہ می فرو خواہم شست
اب ختم کر اے بلبل شیدا نالے افراط گل و مل ہے بہرے ہیں تھالے کہتا ہے کوئی مجھ سے نادان، پی کر جو عمر کہ کھو بیٹھا ہے، پھر سے پالے		چون بلبل مست راه در بستان یافت روی گل و جام باده را خندان یافت آمد به زبان حال در گوشم گفت دریاب که عمر رفته را نتوان یافت
		چون چرخ بکام یک خردمند نگشت خواہی تو فلک ہفت شمُر خواہی ہشت چون باید مرد و آرزوہا ہمہ ہشت چو مور خورد بہ گور و چہ گرگ بہ دشت
		چون حاصل آدمی در این جای دو در جز درد دل و دادن جان نیست دگر خرم دل آن کہ یک نفس زندہ نبود و آسودہ کسی کہ خود نزاد از مادر
		چون در گذرم بہ بادہ شویید مرا تلقین ز شراب ناب گویید مرا خواہید بہ روز حشر یابید مرا از خاک در میکدہ جویید مرا
		چون روزی و عمر بیش و کم نتوان کرد خود را بہ کم و بیش دژم نتوان کرد کار من و تو چنان کہ رای من و توست از موم بدست خویش ہم نتوان کرد
		چون عمر بسر رسد چہ بغداد و چہ بلخ پیمانہ چو پر شود چہ شیرین و چہ تلخ خوش باش کہ بعد از من و تو ماہ بسی از سلخ بغرہ آید از غرہ بسلخ
		چون عہدہ نمی شود کسی فردا را حالی خوش دار این دل پر سودا را می نوش بہ ماہتاب ای ماہ کہ ما بسیار بگردد و نیابد ما را
مرنے پہ غسل فرض ہے میرا شراب سے تلقین ہو تو پیر مغاں کی کتاب سے محشر میں سرخروی یقیناً مجھے نصیب گر ہو حنوط خاک در بوتراب سے		چون فوت شوم به باده شویید مرا تلقین ز شراب ناب گویید مرا خواهید به روز حشر یابید مرا از خاک در میکده بویید مرا
نوروز ہے پھولوں کی طرح جام سنبھال حاصل مے و شاہد ہے تو کچھ وقت نکال کچھ عیش تو کر لے کہ نہیں کل کی خبر کیا ہے غم فردا اسے بھٹی میں ڈال		چون لالہ بہ نوروز قدح گیر بہ دست با لالہ رخی اگر ترا فرصت ہست می نوش بہ خرمی کہ این چرخ کبود ناگاہ ترا چو خاک گرداند پَست
		چون مردہ شوم خاک مرا گم سازید احوال مرا عبرت مردم سازید خاک تن من بہ بادہ آغشتہ کنید وز کالبدم خشت سر خم سازید
دیتی ہے اجل کس کو اماں اے ساقی بھر جام مرا جلدی سے ہاں اے ساقی		چون می نہ دہد اجل امان اے ساقی دردہ قدح شراب ہان اے ساقی

غم خوردن بیہودہ نہ کر دل ماست بایں دو سہ روزہ در جہاں اے ساقی		دنیا کے بکھیڑوں کے لیے رونا کیا مشہور دو روزہ ہے جہاں اے ساقی
چون نیست حقیقت و یقین اندر دست نـتوان بـه امـید شک هـمه عـمر نشست هـان تـا نـنهی باده و مِی از کـف دست در بی خبری, مرد چه هشیار و چه مست		
چون نیست ز ہر چہ ہست جز باد بدست چون ہست ز ہر چہ ہست نقصان و شکست انگار کہ ہست ہر چہ در عالم نیست پندار کہ نیست ہر چہ در عالم ہست		
چون نیست مقام ما درین دہر مقیم پس بی می و معشوق خطایی است عظیم تا کی ز قدیم و محدث امیدم و بیم چون من رفتم جہان چہ محدث چہ قدیم		
حال گل و مل باده پرستان دانند نه تنگدلان و تنگدستان دانند گر بی خبری، بی خبری معذوری ذوقی است در این شیوه که مستان دانند		
خاکی که به زیر پـای هـر حیوانی است موی دلبری و چهره ی جانانی است هر خشت که بر کنگره ی ایوانی است انگشت وزیـری یا سـر سلطانی است		
خشت سر خم ز ملکت جم خوش تر بوی قدح از غذای مریم خوش تر آه سـحـری ز سـینـه ی خـمـاری از ناله ی بوسعید و ادهم خـوش تر		
خورشید کمند صبح بر بـام افـکند کیخسرو و روز باده در جام افکند مِی خور که منادی سحرگه خیزان آوازه ی اشـربـوا در ایـام افـکـنـد		
خوش آن که در این زمانه آزاده بزیست خرسند به هر چه هستی اش داده بزیست ایـن یـک دم عـمـر را گرامی می داشت آزاده و هـم ساده و بـا بـاده بـزیـست		
خوش باش که دهر، بی کران خواهد بود بر چرخ قران، اختران خواهد بود خـشتی کـه ز پـیـکر تـو خـواهـند زدن ایـوان سـرای دگـران خواهد بود		
خیام از بہر گنہ این ماتم چیست در خوردن غم فائدہ بیش و کم چیست آن را کہ گنہ نکرد غفران نہ بود غفران ز برائے گنہ آمد غم چیست		کڑھتا ہے کیوں گناہوں پہ بیکار کے لیے حق کے کرم کو موقع ہے اظہار کے لیے معصوم و بے گناہ کو رحمت سے کیا غرض فی الاصل مغفرت ہے گنہگار کے لیے
خیام اگر ز بادہ مستی خوش باش با لالہ رخی اگر نشستی خوش باش چون عاقبت کار جہان نیستی است انگار کہ نیستی چو ہستی خوش باش		
خیـام! زمـانـه از کـسـی دارد نـنـگ کـــو در غـم ایـــام نـشینـد دلتـنگ مِی خـــور تو در آبگینه با ناله ی چنگ ز آن پیش که آبگینت آید بر سنگ		
خیام، برای هر گنه ماتم چیست؟ در خوردن غم، فایده بیش و کم چیست؟ آن را کــــه گنه نکرد، غفران نبود غـفران چـــو بــرای گنه آمد، غم چیست؟		
دارندہ چو ترکیب طبایع آراست از بہر چہ او فکندش اندر کم و کاست گر نیک آمد شکستن از بہر چہ بود ور نیک نیامد این صور ، عیب کراست		
در پای اجل چو من سرافکندہ شوم وز بیخ امید عمر برکندہ شوم زینہار گلم بجز صراحی نکنید باشد کہ ز بوی می دمی زندہ شوم		
در پرده ی اسرار, کـسی را ره نیست زیـن راز روان هیچ کس آگه نیست		

جز در دل خاک, هیچ منزلگه نیست مِی خور که چنین فسانه ها کوته نیست		
در خـواب بـُدم مـرا خردمندی گفت کز خواب, کسی را گل شادی نشکفت کاری چه کنی که با اجل باشد جفت؟ مِی خور که به زیر خاک می باید خـفت		
در دایره ای کـــه آمدن و رفتن ماست آن را نـــه سرآغاز و نه پایان پیداست کس می نزند دمی در این معنی راست کاین آمدن از کجا و رفتن به کجاست		
در دایر سپر ناپیدا غور می نوش ب خوشدلی ک دوراست بجور نوبت چو بدور تو رسد آ مکن جامی است ک جمل را چشانند ب دور		
در دل نــتوان درخت اندوه نشاند هــمواره کــتاب خــرمــی بـاید خواند مِی باید خورد و کام دل باید راند پیداست که چند در جهان خواهی ماند		
در دهــر بــدان نــهال تــحقیــق نــرُست زیرا که در این راه، کسی نیست درست هر کس زده است دست در شاخی سست امــروز چــو دی شمار و فردا چو نخست		
در دهــر چـو آواز گـل تـازه دهـنـد فرمای بتا که مِی به انـدازه دهـند از حور و قصور و از بهشت و دوزخ فارغ بنشین که آن هر آوازه دهند		
در دهـر هـر آن کـه نیم نانی دارد از بـــهــر نـشـسـت, آشـیانـی دارد نه خادم کس بود نه مخدوم کسی گو شاد بزی که خوش جهانی دارد		
در دهر هر آنک نیم نانی دارد از بر نشست آشیانی دارد ن خادم کس بود ن مخدوم کسی گو شاد بزی ک خوش جانی دارد	و ک جو رکھتا آدھا نان کھان ک لی اور اک کٹیا بھی سر کو چھپان ک لی و ن خادم کسی کا اور ن مخدوم قابل رشک و محبت زمان ک لی	
در سر مگذار هیچ سودای محال مـِی خـور همه ساله ساغرِ مالامال با دختر رز نشین و عیشی می کن دختر به حرام، به که مادر به حلال		
در سر هوس بتان چون حورم بــاد بــر دست همیشه آب انگورم باد گویند کسان خدا تو را توبه دهاد او خود ندهد؛ من نکنم؛ دورم باد		
در صومعه و مـدرسه و دِیر و کِنِشت تــرسـنـده ی دوزخند و جویای بهشت آن کس که ز کردار خدا آگاه است زین تخم در اندرون خود هیچ نکشت		
در فصل بهار اگر بتی حور سرشت یک ساغر مِی دهد مرا بر لب کشت هر چند به نزد مردم این باشد زشت سگ بـه ز من ار دگر برم نـام بهشت		
در کارگ کوز گری بودم دوش دیدم دو زار کوز گویا و خموش ر یک ب زبان حال با من گفتند کو کوز گر و کوز خر و کوز فروش		
در گردش این دایره ی بی پایان خود را ز دو این گونه ی مردم می دان: یا باخبر از زمانه و نیک و بدش یا بی خبری از خود و از حال جهان		
در مسجد اگر چه با نیاز آمــده ام حــقا کــه نــه از بـهر نماز آمده ام برداشته ام روزی از این جا فرشی آن کــهنه شده که باز، باز آمده ام		
در هر دشتی که لاله زاری بوده است از سـرخی خـون شـهریـاری بوده است		

هـر شـاخـه بـنفشه کز زمین می روید خالی است که بر رخ نگاری بوده است		
در وقـــت اجـل چو کارم آماده کنید پس بستر خاکم از مِی ساده کنید در خاک لحد چو خشت خواهید نهاد زنهار که آب و گِلش از باده کنید		
درخواب بدم مرا خرد مندی گفت کز خواب کسی را گل شادی نشگفت کاری چ□ کنی ک□ با اجل باشد جفت می خور ک□ بزیر خاک می باید خفت	کل مجه□ یون خواب میں اک مرد دانا ن□ ک□ا غنچ□ امید کس کا خواب غفلت س□ کهلا سوئ□ رهنا اور مرجانا □یں دونوں ایک س□ م□ کشی کر ل□ ک□ زیر خاک سوئ□ گا سدا	
درياب که از جسم، جدا خواهی رفت در پـرده ی اسـرار فـنـا خـواهـی رفت مِـی نـوش نـدانـی ز کـجـا آمـده ای خوش باش ندانی به کجا خواهی رفت		
دل سر حیات اگر کما□ی دانست در مرگ □م اسرار ال□ی دانست امروز ک□ با خودی ندانستی □یچ فردا ک□ ز خود روی چ□ خوا□ی دانست		
دنیا بمراد راند□ گیر آخر چ□ وین نام□ عمر خواند□ گیر آخر چ□ گیرم ک□ بکام دل بماندی صد سال صد سال دگر بماند□ گیر آخر چ□		
دنیا دیدی و □ر چ□ دیدی □یچ است و آن نیز ک□ گفتی و شنیدی □یچ است سرتاسر آفاق دویدی □یچ است و آن نیز ک□ در خان□ خزیدی □یچ است		
دنیا ن□ مقام گفت و ن□ جائ□ نشست فرزان□ در و خراب اولیٰ ترمست بر آتش غم ز باد□ آب□ می زن زان پیش ک□ در خاک روی باد بدست		ی□ دنیا ن□یں دل لگان□ ک□ قابل و□ خوش □ی□ ی□اں جو □□ مد□وش و غافل بجها آتش غم کو چهینٹوں س□ م□ ک□ سلگت□ □ی اتها□ تو کیا اس س□ حاصل
دهقان قضا بسی چو ما کشت و دِرود غم خوردن بیهوده نمی دارد سود پـر کن قدح مِی بـه کـفـم در نِـه زود تا باز خورم که بودنی ها همه بـود		
دوران ج□ان بی می و ساقی □یچ است بی زمزم□ نای عراقی □یچ است □ر چند در احوال ج□ان می نگرم حاصل □م□ عشرت است و باقی □یچ است		
دوری ک□ در آمدن و رفتن ماست او را ن□ ن□ایت ن□ بدایت پیداست کس می نزند دمی درین معنی راست کاین آمدن از کجا و رفتن ب□ کجاست		
دی کـوزه گـری بـدیدم اندر بازار بر پاره گِلی لگد همی زد بسیار آن گل به زبان حال با او می گفت من همچو تو بوده ام مرا نیکودار		
دیدم بسر عمارتی مردی فرد کو گِل بلگد می زد و خوارش می کرد وان گِل ب□ زبان حال با او می گفت ساکن، ک□ چو من بسی لگد خوا□ی خورد		
رندی دیدم نشست□ بر خنگ زمین ن□ کفر و ن□ اسلام و ن□ دنیا و ن□ دین نی حق ن□ حقیقت ن□ شریعت ن□ یقین اندر دو ج□ان کرا بود ز□ر□ این		
رو بر سر افلاک و جهان خاک انداز مِی می خور و دل به ماهرویان می باز جای چـه عتاب آمـد و جای چـه نیاز؟ کـز آن همه رفـتـگـان یکی نامد باز		
روزی ک□ بود اذالسما النشقت واندم ک□ بود اذا انجوم انکدرت من دامن تو بگیرم اندر عرصات	جان جاں! جس روز □وگا انشقاق آسمان آئ□ گی جس دم ستاروں ک□ گلستاں	

گویم صنما بای ذنب قتلت	پر خزاں روز محشر تیرا دامن تھام کر پوچھوں گا میں ہاتھ سے تیرے ہوا دامن مرا کیوں خون چکاں	
روزی که دو مهلت است، مِی خور؛ مِی ناب کین عمر دو روزه در نیابی؛ دریاب دانـی کـه جـــــهان رو بـــه خـرابـی دارد تــــــو نیز شب و روز ز مِی باش خراب		
روزی کہ نہال عمر من کندہ شود و اجزام یکدگر پراکندہ شود گر زانکہ صراحئی کنند از گل من حالی کہ ز بادہ پراکنی زندہ شود		
روزیست خوش و ہوا نہ گرم است و نہ سرد ابر از رخ گلزار ہمی شوید گرد بلبل بہ زبان پہلوی با گل زرد فریاد ہمی زند کہ می باید خورد		
ز آن مِی که حیات جاودانگی است بخور سـرمـایـه لذت جـوانـی است بخور سـوزنـده چـو آتـش اسـت لـیکن غـم را سازنده چو آب زندگانی است بخور		
زان پیش که بر سرت شبیخون آرند فرمای که تا باده ی گلگون آرند تو زر نه ای ای غافل نادان که تـو را در خـاک نهند و باز بیرون آرنـد		پھر زیست کہاں غم کو جو پالا جائے پی کر اسے ٹال جیسے ٹالا جائے تو کوئی خزانہ تو نہیں ہے نادان جو داب کے پھر تجھ کو نکالا جائے
زان پیش کہ نام تو ز عالم برود می خور کہ چو می بدل رسد غم برود بگشای سر زلف بتی بند بہ بند زان پیش کہ بند بندت از ہم برود		
زنـهار ز جـام مِی مـرا قوت کنید این چهره ی کهربا چو یاقوت کنید چون مرده شوم به باده شویید مرا از چوب رَزَم تخته ی تـابـوت کنید		
زیـن گـنبد گـردنده بد افعالی بین وز رفتن دوستان، جهان خالی بین تا بتوانی تو یک نفس خود را باش فردا منگر؛ دی مطلب؛ حـالی بین		
سازی و شراب و دلبری بر لب کشت این هـر سه مرا نقد و تو را نسیه بهشت مشنو سخن بهشت و دوزخ از کس که رفت به دوزخ و که آمد ز بهشت؟		
ساقی ، گل و سبزہ بس طربناک شدہ است دریاب کہ ہفتہ دگر خاک شدہ است می نوش و گلی بچین کہ تا در نگری گل خاک شدہ است سبزہ خاشاک شدہ است		موسم گل میں غم زیست کہ سہنے والے عیش کر عیش یہاں کتنے ہیں کہنے والے لے کچھ سیر چمن دور خزاں سے پہلے سبزہ و گل کہاں اس رنگ پہ رہنے والے
ساقی غم من بلند آوازہ شدہ است سرمستی من برون ز اندازہ شدہ است با موی سپید سر خوشم کز می تو پیرانہ سرم بہار دل تازہ شدہ است		
ساقی، به حیات چون کسی رهبر نیست ور نـیـز بــود بـه از مِی و ساغر نیست مِی همدم مـاست چونکه آن گرمی دل در آب حیات و چشمه ی کوثر نیست		
ساقی، قــدحــی که کار عالم نفسی است گر شادی آن یک نفس، آن نیز بسی است خوش باش به هر چه پیشت آید که جهان هــرگــز نشود چنانکه دلخواه کسی است		لا جام کہ دنیا ہے تری رو بہ زوال لمحات خوشی اس کے ہیں بجلی کی مثال پھر جو بھی گزرنی ہے گزر جائے گی دلخواہ جہاں ہونا تو ہے امر محال
ساقی مئے کہنہ یار دیرین من است بہ دختر رز عیش نہ آئین من است گویند کہ بادہ خوار را دینہ نیست من بادہ خورم کہ بادہ خود دین من است		جینے کے لیے عیش کا آئین شراب مستی کے لیے روح کی ترئین شراب کہتے ہیں شرابی کا کوئی دین نہیں مشرب مرا رندی ہے مرا دین شراب

		سنت مکن و فریضه ی حق مگذار و این لقمه که داری ز کسان بازمدار غــیبت مــکن و خلق خدا را مازار در عــــهده ی آن جهان منم باده بیار
		سیم ار چـه نه مایه خردمندان است بــی سیمان را بـــاغ جهان زندان است از دست تهی، بنفشه سر بر زانوست وز کیسه ی زر دهان گل خندان است
		شادی بطلب کہ حاصل عمر دمی است ہر ذرہ ز خاک کیقبادی و جمی است احوال جہان و اصل این عمر کہ ہست خوابی و خیالی و فریبی و دمی است
		شادی تو بجو که زندگی تو دمی است هر ذره ز خاک کیقبادی و جمی است احـوال جـــهــان و عــمــر فـانی و وجود خوابی و خیالی و فریبی و دمـی است
		شب ها گذرد کـه دیده بر هـم نزنیم بـــا جـــام لبالب بـه سـر غـم نـزنــیم خیزیم و دمی زنیم پیش از دم صبح کاین صبح بسی دمد که ما دم نزنیم
		صبح است دمی بر می گلرنگ زنیم وین شیشہ نام و ننگ بر سنگ زنیم دست از امل دراز خود باز کشیم در زلف دراز و دامن چنگ زنیم
		صحرا رخ خود به ابر نوروز بشست این دهر شکسته دل ز نو گشت درست با سبزه خطی به سزه زاری مِی خور شادی کسی که سبزه از خاکش رُست
		طبعم به نماز و روزه چون مایل شد گـفتم که نجات کلی ام حاصل شد افسوس نمازم که به بادی بشکست وآن روزه به نیم جرعه مِی باطل شد
		عاقل غم و اندیشه ی لاشِی نـــخورد جــز جــام لــبالــب پـــیــاپــی نـخــورد غـــم در دل و بـــاده در صراحی باشد خاکش به سر آن که غم خورد، مِی نخورد
		عالم اگر از بہر تو می آرایند مگر ای بدان کہ عاقلان نگرایند بسیار چو تو روند و بسیار آیند بربادی نصیب خویش کت بربایند
ہر غم کو خم مے میں ڈبو کر کاٹیں ہر فکر کو مستی میں سمو کر کاٹیں وہ عمر کہ مستی سے جسے نفرت ہے سو کر نہیں کٹتی ہے تو رو کر کاٹیں		عمرت تا کی بہ خودپرستی گذرد یا در پی نیستی و ہستی گذرد می خور کہ چنین عمر کہ غم در پی اوست آن بہ کہ بخواب یا بہ مستی گذرد
		عمرت چو بسر رسد, چه بغداد و چه بلخ پیـمانه چـو پر شود, چه شیرین و چه تلخ خـــوش باش که بعد از من و تو ماه بسی از سَلخ بـه غُـره آیـــد از غـره بـــه سلخ
		عمرت چو دوصد بود چه سیصد چه هزار زیـن کـهنه سـرا برون برندت ناچار گـــــر پـــــادشــــهی و گـــــر گــدای بـــازار ایـن هر دو به یک بـها بود آخر کار
		عید آمد و کارها نکو خواهد کرد ســاقی مِی ناب در سبو خواهد کرد افــسار نــمـــاز و پـــوزه بـند روزه عید از سر این خران فرو خواهد کرد
		فردا علم نفاق طی خواہم کرد با موی سپید قصد می خواہم کرد پیمانہ عمر من بہ ہفتاد رسید این دم نکنم نشاط کی خواہم کرد
ساحل ہے، سبز و زار ہے، فصل بہار ہے نوخیز کچھ حسین ہیں فضا نغمہ بار ہے چھلکے صبوحی بیٹھے ہیں میخوار		فصل گل و طرف جویبار و لب کشت با یک دو سہ دلبری حور سرشت پیش آر قدح کہ بادہ نوشان صبوح آسودہ ز مسجدند و فارغ ز بہشت

		منتظر دیر و حرم سے دور ہر اک میگسار ہے
قومی ز گزاف در غرور افتادند جمعی ز پی حور و قصور افتادند معلوم شــود چو پرده ها بردارند کز کوی تو دور، دور دور افتادند		
کس خلد و جحیم را ندیده است ای دل آن کیست کز آن جهان رسیده است ای دل امید و هـراس مـا به چیزی اسـت کـز آن جــز نــام نــشـانـی نه پـدیــد اسـت ای دل		
کس مشکل اسرار اجل را نگشاد کـس گـامـی از این دایره بیرون ننهاد مـن مـی نـگـرم ز مـبتدی تا استاد عجز است به دست هر که از مادر زاد		
کم کن طمع از جهان و می زی خرسند از نـیـک و بد زمانه بگسل پـیونـد هان مِی خور و موی دلبری گیر که زود هم بگذرد و نماند این روزی چـند		
گـاه سـحر اسـت خـیز ای طرفه پـسر پر باده ی سرخ کن بلورین ساغر کاین یک دم زندگی در این کنج فنا بـسیـار بـجوئـی و نـیابـی دیگر		
گاه سحر است خــیز ای مایـه ی ناز مِی نوش به آهستگی و چــنگ نواز کـهِ آنـها کـــه بجـایند, نــپایند بسی و آنها کـه شدند, کـس نـمی آیـد باز		
گاویست بر آسمان قرین پروین گاویست دگر نہفتہ در زیر زمین گر بینایی چشم حقیقت بگشا زیر و زبر دو گاو مشتی خر بین		
گر باده به کوه در دهی رقص کند نــاقــص بود آن که باده را نقص کند از بــاده مــرا تـوبه چه می فرمایی؟ روحی است که او تربیت شخص کند		
گر بر فلکم دست بدی چون یزدان برداشتمی من این فلک را ز میان از نو فلک دگر چنان ساختمی کازادہ بکام دل رسیدی آسان		
گر دست دہد ز مغز گندم نانے گر دست دہد ز مغزِ گندم نانے وز مے کدوے ز گوسپندے رانے با ماہ رخے نشستہ در ویرانے دیشے بود آن نہ حدّ بر سلطانے	اگر گیہوں کے آٹے کی روٹی کے ساتھ بکری کی بھنی ران اور شراب کی صراحی ہو، اور کسی ماہ رخ کے ساتھ کسی ویرانے میں بیٹھنا نصیب ہو تو سمجھو کہ اتنا عیش تو بادشاہوں کو بھی نہیں ملتا ہے رانِ گوسپند بھی، گندم کا نان بھی مے بھی ترے سبو میں بقدرِ خمار ہے جنگل ہے اور چاند سے زائد حسین کنیز اے یار، کون تجھ سے بڑا شہریار ہے (عدم)	سر پر جھومے پیڑ کی چھایا، ہاتھ میں چھلکے مد کا پیالا کھلی سامنے گیت کی مالا، اور پھر اس پر ساتھ تمھارا میں لکھوں، تم گیت سناؤ، گونج اٹھے بن کی یہ دنیا بن کی دنیا پھر کیوں کہئے، سوَرگ سروپ بنے بن سارا (میرا جی) شغلِ مے نوشی کا ساماں ہو، بیاباں کی بہار لائے جذبات کو ہیجان میں میداں کا غبار دلربا زینتِ پہلو ہو کوئی جام بدست تاجِ سلطانی بھی اس عیش پہ کر دوں میں نثار (واقف)
گر روئے زمین بجملہ آباد کنی چنداں نہ بود کہ خاطرے ناشاد کنی گر بندہ کنی بہ لطف آزادے را بہتر کہ ہزار بندہ آزاد کنی		کرتا ہے نئی بستیاں گر تو آباد بہتر ہے جو کر دے کسی ناشاد کو شاد آزاد کو گر بندہ الفت کر دے بندے کیے گویا کہ ہزاروں آزاد
گر من ز می مغانہ مستم ہستم گر کافر و گبر و بت پرستم ہستم ہر طایفہ ای بمن گمانی دارد من زان خودم چنان کہ ہستم ہستم		
گـر مِی نـخوری طعنه مـزن مستـانِ را		

		بـنیـاد مــکـن تـــو حـیـلـه و دسـتـان را تو غره به آن مشو که خود مِی نخوری صد کار کنی که مِی غلام است آن را
		گردون نگری ز قد فرسودہ ماست جیحون اثری ز اشک آلودہ ماست دوزخ شرری ز رنج بیہودہ ماست فردوس دمی ز وقت آسودہ ماست
		گفتم که دگر باده ی گلگون نخورم مِی خون رزان است، دگر خون نخورم پیر خردم گفت: «به جد می گویی؟» گفتم که مزاح می کنم؛ چون نخورم؟
		گویند بہشت عدن با حور خوش است من می گویم کہ آب انگور خوش است این نقد بگیر و دست از آن نسیہ بدار کاواز دہل برادر از دور خوش است
		گویند بہشت و حور و کوثر باشد جوی می و شیر و شہد و شکر باشد پر کن قدح بادہ و بر دستم نِہ نقدی ز ہزار نسیہ بہتر باشد
		گویند بہشت و حور عین خواہد بود وآنجا می ناب و انگبین خواہد بود گر ما می و معشوقہ گزیدیم چہ باک آخر نہ بہ عاقبت ہمین خواہد بود
	لوگ کہتے ہیں انہیں مرغوب خلد و حور ہے میری نظروں میں ولیکن دختر انگور ہے قرض کے تیرہ نہ لے کر نقد کے نو هی قبول دهول تو کافی سہانا ہے و لیکن دور ہے	گویند کسان بہشت با حور خوشست من می گویم کہ دختر انگور خوشست این نقد بگیر و دست ازان نسیہ بدار کاواز دهل شنیدن از دور خوشست
		گویند کہ دوزخی بود عاشق و مست قولی است خلاف دل در آن نتوان بست گر عاشق و مست دوزخی خواہد بود فردا باشد بہشت ہمچون کف دست
		گویند که ماه رمضان گشت پدید ماهی که به گرد باده نتوان گردید در آخر شعبان بخورم چندان مِی که اندر رمضان مست بخوابم تا عید
		گویند مرا که مِی تو کمتر خور از این آخر ز چه رو تو بر نداری سر از این؟ عـذرم رخ یـار و بـاده ی صبحدم است انصاف بده چه عذر روشن تر از این؟
		گویند هر آن کسان که با پرهیزند ز آن سان که بمیرند, چنان برخیزند مـا بـا مِـی و مـعشوقه از آنیم مدام بـاشـد کـه بـه حشرمان چنان انگیزند
		لب بر لب کوزہ بردم از غایت آز تا زو طلبم واسطہ عمر دراز لب بر لب من نہاد و می گفت بہ راز می خور کہ بدین جہان نمی آیی باز
		ما لعبتگانیم و فلک لعبت باز از روی حقیقتی نہ از روی مجاز یک چند درین بساط بازی کردیم رفتیم بہ صندوق عدم یک یک باز
		ماه رمضان چنانکه امسال آمــد بر پای خرد، بندِ گران حال آمد ای بار خدای! خلق را غافل دار تـــا پـــندارنـــد که ماه شوال آمد
	بادہ مطرب ہے، ہم ہیں اور یہ کنج خراب جام و جامہ، جان و دل آلودہ درد شراب کیا تعلق ساقیا! اربعہ عناصر سے ہمیں ہم کو امید کرم ہے اور نہ کچھ خوف عذاب	مائیم و می و مطرب و این کنج خراب جان و دل و جام و جامہ پر درد شراب فارغ ز امید رحمت و بیم عذاب آزاد ز خاک و باد و آتش و آب

		مرغی دیدم نشسته بر باره توس در چنگ گرفته کله کیکاوس با کله همی گفت که افسوس افسوس کو بانگ جرس ها و کجا ناله کوس
		مشنو سخن از زبان سازآمدگان مِی خـواه مُرَوَّق به طراز آمدگان رفتند یکان یکان فراز آمدگان کس می ندهد نشان ز باز آمدگان
		من باده ی تــلخ تلخ دیرینه خورم اندر رمضان در شب آدینه خورم انگور حلال خویش در خم کردم تلخی مکن ای خدای تا من بخورم
	بندہ عاصی ہوں یارب ہے کہاں تیری رضا دل کا اندھا ہوں ملے مجھ کو ترا نور و صفا مجھ کو جنت گر ملی تیری اطاعت کے عوض یہ تو مزدوری ہوئی، ہر گز نہیں لطف و عطا	من بنده عاصیم رضای تو کجاست تاریک دلم نور و صفای تو کجاست ما را تو بهشت گر باطاعت بخشی این مزد بود لطف عطای تو کجاست
		من بی می ناب زیستن نتوانم بی باده کشید بار تن نتوانم من بنده آن دمم که ساقی گوید یک جام دگر بگیر و من نتوانم
		من ظاهر نیستی و هستی دانم من باطن هر فراز و پستی دانم با این همه از دانش خود شرمم باد گر مرتبه ای ورای مستی دانم
		من هیچ ندانم که مرا آن که سرشت از اهل بهشت کرد یا دوزخ زشت جامی و بتی و بربطی بر لب کشت این هر سه مرا نقد و ترا نسیه بهشت
		مهتاب به نور دامن شب بشکافت می نوش دمی خوش تر از این نتوان یافت خوش باش و بیندیش که مهتاب بسی اندر سر گور یک به یک خواهد تافت
		موجود هر آنچه هست, نقش است و خیال عـارف نـبـود هـر کـه نداند این حال بنـشـین قـدحی بـاده بـنوش و خـوش باش فارغ شو از این نقش و خیالات محال
		مِی بـــا رخ دلبران چـــالاک بخور مـــار غمت ار گـــزیـــد، تریاک بخور من مِی خورم و عیش کنم نوشم باد گر تو نخوری من چه کنم؟ خاک بخور
		می پرسیدی که چیست این نقش مجاز گر بر گویم حقیقتش هست دراز نقشی است پدید آمده از دریایی و آنگاه شده به قعر آن دریا باز
		مِی خور که بجز مِی طرب افزایی نیست خوش تر ز معاشری تماشایی نیست آن جا که مِی و مطرب و معشوق بود اندر دو جهان خوش تر از آن، جایی نیست
	ہم نفس! مے پی کہ سونا ہے تجھے زیر زمین مونس و غم خوار ہوگا واں نہ کوئی ہم نشین غور سے سن! راز کی اک بات بتلائوں تجھے پهول جو اک بار مرجهائے کبهی کهلتا نہیں	می خور که بزیر گل بسی خواهی خفت بی مونس و بی رفیق و بی همدم و جفت زنهار به کس مگو تو این راز نهفت هر لاله که پژمرده نه خواهد بشگفت
		مِی خور که تو را بی خبر از خـویش کند خـون در دل زاهد بـدانـدیش کند هـشـیار بُـدَن چـه سـود دارد جـز آنـک؟ ز اندیشه ی پایان, دل تو ریش کند
		مِی خور که ز دل کثرت و قلت ببرد انـدیـشـه ی هـفتـاد و دو مـلت ببرد پـرهـیز مـکـن ز کیمیایی کـه از آن

یک جرعه خوری, هزار علت ببرد		
می خور ک□ فلک ب□ر □لاک من و تو قصدی دارد ب□ جان پاک من و تو در سبز□ نشین و می روشن می خور کاین سبز□ بسی دمد ز خاک من و تو		
مِی خور که همیشه راحت روح تو اوست آسایش جان و دل مجروح تو اوست تــوفــان غــم ار درآیــد از هــر ســویی در باده گریز؛ کشتی نوح تو اوست		
می خوردن و شادن بودن آئین منست فارغ بودن ز کفر و دین دین منست گفتم ب□ عروس دهر کابین تو چیست گفتا دل خرم تو کابین منست	باد□ نوشی، سرخوشی میر□ اصول زندگیی ه□ مرا ایمان کفرو دین س□ پ□لو ت□ی میں ن□ جو پوچھا عروس دهر س□ ی□ تو بتا تیرا حق م□ر کیا □□؟ بولی: تیری خوش دلی	
می در کف من ن□ ک□ دلم در تابست وین عمر گریز پای چون سیمابست دریاب ک□ آتش جوانی آبست □ش دار ک□ بیداری دولت خواب است		
مِی لعل مذاب است و صراحی کان است جـسم است پـیالـه و شـرابـش جـان اسـت آن جـام بـلورین کـه ز مِـی خـندان است اشکی است که خون دل در آن پنهان است		
می میخورم و مخالفان از چپ و راست گویند مخور باده که دین را اعداست چون دانستم می عدو دین است والله بخورم خون عدو را که رواست		سب ک□ت□ □یں ک□ دین کی دشمن □□ شراب ایماں کی عدو کب □س □□ ی□ □ فتن□ مآب جو دین کا دشمن □□ و□ میرا دشمن پهر خون ن□ دشمن کا پیوں وا□ جناب
می نوش ک□ عمر جاودانی این است خود حاصلت از دور جوانی این است □نگام گل و مل است و یاران سرمست خوش باش دمی ک□ زندگانی اینست		
مــیـلــم بـــه شـراب نــاب باشد دائم گـوشم به نی و رباب باشد دائم گر خاک مرا کوزه گران کوزه کنند آن کوزه پر از شراب باشد دائم		
نــتــوان دل شــاد را بــه غـم فـرسـودن وقت خوش خود به سنگ محنت سودن کس غیب چه داند که چه خواهد بودن مِـی بـایـد و مـعشـوق و بـه کـام آسودن		
ننگی است به نام نیک مشهور شدن عـار است ز جور چرخ رنجور شدن سـرمـست بـه بـوی آب انگور شدن به زانکه به زهد خویش مشهور شدن		
نیکی و بدی ک□ در ن□اد بشر است شادی و غمی ک□ در قضا و قدر است با چرخ مکن حوال□ کاندر ر□ عقل چرخ از تو هزار بار بی چار□ تر است	خیر و شر تو فطرت انسان میں مستور □□ اور غمی شادی قضاو قدر کا دستور □□ چرخ کو اس میں ن□ کچھ الزام دینا چا□ی□ □م س□ بڑھ کر و□ قضا و قدر س□ مجبور □□	
هر جرعه که ساقیش به خاک افشاند در دیـده ی مـن آتش غم بنشاند سبـحـان الله! تــو بــاده مــی پــنـداری آبی که دو صد درد دلت بنشاند؟		
هر چند که رنگ و روی زیباست مرا چون لاله رخ و چو سرو, بالاست مرا معلوم نشد که در طـربـخانه ی خـاک نـقـاش ازل بـهـر چـــه آراست مـرا		
□ر چند ک□ رنگ و روی زیباست مرا چون لال□ رخ و چو سرو بالاست مرا معلوم نشد ک□ در طرب خان□ خاک نقاش ازل ب□ر چ□ آراست مرا		

		□ر ذر□ ک□ بر روی زمینی بود□ است خورشید رخی ز□ر□ جبینی بود□ است گرد از رخ آستین ب□ آزرم افشان کان □م رخ خوب نازنینی بود□ است
		هر ذره که در خاک زمینی بوده است پیش از من و تو تاج و نگینی بوده است گــرد از رخ آستیـن بــه آزرم افـشان کـان هم رخ خـوب نـازنینی بـوده است
		هـر راز کـه انـدر دل دانـا بـاشـد بـایـد که نهفته تر ز عنقا بـاشد زیرا صدف از نهفتگی گردد دُر آن قطره که راز دل دریا باشد
□ان عقل ی□ ک□تی □□ کریں اب توب□ □ر روز اراد□ □□ ک□ امشب توب□ اب موسم گل آ □ی چکا اور س□ی اس فصل میں توب□ کریں یا رب توب□		□ر روز بر آنم ک□ کنم شب توب□ از جام و پیال□ لبا لب توب□ اکنوں ک□ رسید وقت گل تر کم د□ در موسم گل توب□ یا رب توب□
ی□ حسیں سبز□ جس□ کرن□ چل□ □و پامال حسن مدفون ک□ ذرات س□ □□ آج ن□ال اتنی ب□ فکری و تحقیر س□ روندو ن□ اس□ اس کی □ر پتی میں تابند□ □□ اک نور جمال		□ر سبز□ ک□ بر کنار جویی رست□ است گویی ز لب فرشت□ خویی رست□ است پا بر سر □ر سبز□ ب□ خواری نن□ی کان سبز□ ز خاک لال□ رویی رست□ است
		□ر گ□ ک□ بنفش□ جام□ در رنگ زند در دامن گل باد صبا چنگ زند □شیار کسی بود ک□ با سیمبری می نوشد و جام باد□ بر سنگ زند
		هــشیار نــبوده ام دمــی تــا مـــستم گر خود شب قدر است، من امشب مستم لب بر لب جام و سینه بر سینه ی خم تـــا روز بــه گـــردن صـــراحـــیِ دســتم
		هـم دانـه ی امـید بـه خـرمـن ماند هـم باغ و سرای, بی تو و من ماند سیم و زر خویش بسیار و چه کم با دوست بخور ورنه به دشمن ماند
		هنگام گـل و کنار جوی و لب کشت با چند دلارام پری روی سرشت پیش آر قــدح که بـاده نــوشان پگاه آسوده ز مـسجدنـد و فــارغ ز کِنِشت
		هین صبح دمید و دامن شب شد چاک بـر خیز و سـبو آر چـرایـی غمناک؟ مِـی نـوش دلا کـه صـبح بـسیـار دمــد او روی به ما کرده و ما روی به خاک
		وقت سحر است خیز ای مای□ ناز نرمک نرمک باد□ خور و چنگ نواز کان□ا ک□ بجایند نپایند کسی و آن □ا ک□ شدند کس نمیآید باز
		یاران بموافقت چو دیدار کنید باید ک□ ز دوست یاد بسیار کنید چون باد□ خوشگوار نوشید ب□ □م نوبت چو ب□ ما رسد نگون سار کنید
		یاران موافق □م□ از دست شدند در پای اجل یکان یکان پست شدند بودیم ب□ یک شراب در مجلس عمر یک دور ز ما پیشتَرَک مست شدند
		یــارب تــو جــمال آن مــه مهرانگیز آراسـتـه ای بـــه سـنـبـل عــنـبـر و بیز پس حکم همی کنی که در وی منگر این حکم چنان بود که کج دار و مریز
		یـک جام شراب صد دل و دین ارزد یک جـرعه ی مِـی, مملکت چین ارزد جز باده ی سرخ نیست در روی زمـین تـلـخـی که هـزار جـان شـیـریـن ارزد
		یک جرعه مِی ز ملک کاووس به است از تخت قباد و ملکت توس به است آه ســحــری ز سـیـنـه ی خـــــمــــاری

از طاعت زاهدان سالوس بــه است		
یک جرعه ی مِی، ملک جهان می ارزد خشت سر خُم، هزار جان می ارزد آن پارچه ای که لب به آن پـاک کنند حــقا کــه هــزار طیلسان می ارزد		
یک چند به کودکی به استاد شدیم یک چند ز استادی خود شاد شدیم پایان سخن شنو که ما را چه رسید چون آب بر آمدیم و چون باد شدیم		
یک قطره آب بود و با دریا شد یک ذره خاک و با زمین یکتا شد آمد شدن تو اندرین عالم چیست؟ آمد مگسی پدید و ناپیدا شد		
یک نان به دو روز اگر بود حاصل مرد از کـوزه شـکسـته ای دمـی آبی سرد انـدوه کـم جـهـان چـرا بـایـد خـورد؟ یا خدمت چون خودی چرا باید کرد؟		